

Kr
1829a

I

DEFENSIO IO

HANNIS APELLI ADEPS

COPVM HERBIPO,

LENSEMPRO SVO

CONIV

GIO,

IOHANNI CROTO VERE VI/
RO IN CHRISTO. MARTI
NVS LVTHE R.

GRATIA & pax, Remitto ad te, optime Crote, defensio-
nem Apelli nostri excusam, scilicet id merebatur, tam pia,
libera & erudita Apologia, vt Christum in luce quoq; &
publico predicaret, frustra freudentibus & tabescentibus impijs.
Dominatur enim Christus noster, non in coelo dumtaxae, nec
tantum ab inimicis procul, sed in medio inimicorum suorum, neq;
alia virtute, q̄ virgē suę emissę ex Zion, Id quod & in Apello &
socio fratre suo declarat satis hoc die, Tu miraris & indignaris
Episcopos sic sequere. At nisi sic agerent, tales Episcopi non essent,
& nisi tales Episcopi essent, sic non agerent.

Exusti sunt iam duo fratres Brussellę, tercius simul (vt vocant)
degradatus, nescitur in quas Assyrias aut Babylonas per Sophis-
tas translatus sit, multi in carceribus seruantur simili victimę
deuoti. Et incredibili insania sequuntur in Christum ministri ponti-
ficum, Alij scribunt maledicta & blasphemias, Scilicet illa est obe-
dientia Cæsarei edicti de referenda causa nostra ad Concilium fu-
turum. Nos adhuc quieti⁹ agimus, sed si sic perrexerint, nos quoq;
tandem valefaciemus edicto Cæsaris, non quidem exusturi (sicut illi)
aut vincituri, aut vi quippiam acturi (hoc enim non est Christia-
norum) sed verbis & scripturis gloriam verbi defensuri, & Papista-
rum portenta latius castigaturi.

Quod vero hortaris, vt & nostros castigem Clamatores,
quod magno videlicet sint scandalo suis incõpositis, tum verbis
tum moribus. Certe conscientia illis sua testis est, ex me non ha-
bere sese, id quod te offendit. At mi Crote, quis scit, si altissimo
cõsilio tam importunos Euangelistas Christus velit sic desipere,
non quidem propter nos, quibus nihil possunt nocere, sed propter
hostes verbi Episcopos & Sophistas: vt qui haecenus toties omni
humilitate & modestia petiti, rationem reddere volentes nunquam

1924 K 2544

admittere voluerunt, sed oclusis auribus & oculis, ceu furiosi & amittes ad solum strepitū Euangelij omnia damnarunt & persecuti sunt, digni non sint modestum videre aut audire Euangelistam.

Tyrannum Apelli cum suis lenunculis vide, Annon dignissimi sunt teipso iudice, vt qui tam piam & solidam defensionem contempserunt, & Christū sapienter loquentē crucifixerūt, non modo sua mendacia & perditiones libenter audiant, sed & Euāgelion salutis, non alia ratione predicari videant, q̄ qua bis, qua ter, qua septies, qua sine fine in illo scandalifentur & pereāt. Et qui per sapientem Christū molliri noluerūt, per stultū Christum indureatur in finem vsq̄, O incomprehensibilia iudicia eius.

Itaq̄ mi Crote, feramus nostrorum scandala & orationibus apud dominū n̄s rebus medeamur. Mihi sane non omnino displicet, aliquot nostrū sic labi (quantū ad ipsam rem pertinet). Nam hac infirmitate nostra fiet, vt aduersarij spem concipiāt triumphī & animentur ad blasphemandum. Hæc illorum spes, nostra erit salus & illorum ruina. Sicut scriptum est. Deiecisti eos dum alleuarentur. Modicum, qui venturus est veniet & non tardabit, in quo bene Vale. Gratia tecum, Amen. Vuittemberg.

1 5 2 3 .

A 11

SALVTEM in Christo Ihesu & sui ipsius commendationē
perpetuam, Reuerendissime in Christo pater & Princeps cle-
mentissime, Paulus Apostolus beatum se putat, cum datur
ei defendendi copia apud Agrippam regem ethnicum, de ijs
rebus de quibus a Iudeis infimulabatur. Ego vero me longe be-
atiorē exilitimo, cui apud principem Christianissimū, eundēq;
Pontificem dicendū sit, Quamobrē vt tua me Reuerendissima
paternitas patienter audiat, supplex rogo, neq; quicq; indigna-
tionis vel inclementię contrahat, si forte liberius quicq; dixerō,
primum, quasi in negotio proprio, nam ita me amet Christus,
si non publicam salutem priuatę meę anteposuerō, cupiamq;
Anathema esse pro fratribus iuxta Pauli exemplum Ro, 9.

Et quis vnq;, modo Christianus, tam frigidus, tam lon-
ge a fide & charitate semotus, quem hoc in negotio publica causa
non tangat, cruet, maceret: cum tot interim miserę periclitentur
animę, quando hęc est tribulatio illa magna qualis non fuit ab
initio mundi Matt. 24. Et nisi abbrevientur dies isti, non fieret
salua omnis caro, in quibus etiam electi i errorem duci possint,
nisi summo patri aliter visum fuerit. Verum ita temperabimus
negocium, vt si quid ad rem non pertinebit, obmittamus, ita
tamen, vt nihil deesse causę videatur.

Vocatus sum hesternō die clementissime Princeps ad celsi-
tudinem tuam, inibiq; acriter interrogatus de ea, quam apud me
habeam coniuge, perinde quasi in sacris constituto, vt hodie lo-
quuntur, non liceat nubere, deinde quoq; ipsi multo minus, quę
nescio quā Regulam professa sit, Ego vero, vt dicam quid sen-
tio, nunq; induxi hoc in animum meum, vt essem primus ego,
qui tale factum palam molirer, nam si clam contraxi cum ea,
sine arbitris, quanq; presente deo Christo, quis est qui me accu-
sat: Sed cum summus pater hoc voluit, vt palam fieret negoci-
um per aduersarios, impius sim & plusq; ethnicus ego, si non sit
sermo meus, est est, non non, vtcumq; ferat hoc Romanus
Pontifex atq; Cæsar.

Nam si iuxta Euangelium conuersatus sum, profecto Cæsar
in hoc poterit iuris habere nihil. Verum ita mihi persuasi plane,

conscientiam celsi iudinis tuę facile pati iudicem, Romanum autē Pontificem atq; Cæsarem minime, quando in hoc Euangelio aduersantur atq; Christo, Et deum immortalem, quis vnq̄ post hominum memoriam rem stultiores vidit? quis apertiores Sathanę laqueos? quos nemo non videt, nisi qui nihil videt, nemo nō intelligit, nisi qui nihil intelligit, & tamen res tam aperta, facta est abscondita, res tam honesta, facta est inhonesta, res minime periculosa, facta est periculosissima. Ita vt in hunc scopulū rot milia animarum impegerint, Et si mihi statutū patrum & traditio hominis obijcitur, vicissim ego, cur ipsi nō mutant institutum quod tam infeliciter cecidit? immo quod minime teruatur, Nam nec potest quidem, cum Christus ipse dicat, non omnes capere sermonem hunc, nisi quibus datum sit a patre.

Quod si quis hominem modo adigat, vt mare transuolet, nemo huic iuste molestus erit, q̄ non obtemperet, nimirum cū nequeat, cum alas non habeat, Et quisq̄ dubitabit statutum hoc vt cumq; sancitum a patribus quęq; ligaturum? Iam vero si rantopere peccat ille qui sancitunculam hominis offendit, quo modo peccabunt isti, qui fornicantur, qui legem domini infringunt, iugulant, trucidant? Nunquid hoc est, vt liberius dicam, crucifigere Christum & dimittere Barrabam? Quā obrē clementissime Princeps, hic iterum conscientiam tuam appello, vel donabit hoc nobis Romanus Pontifex, quod & dominus non denegat, vel vniuersum clericorum ordinem condemnet.

Videmus, O Christe, quam caste viuatur hodie inter nos, ita vt propter hoc vnum male possint audire Clerici apud Laicos, Quis non videt scortationes, concubinatum? Quis non supra, adulteria? taceo ea que fiunt in monasteriis, que pudet & audire & proloqui. Proinde, si tam durus est exactor suę legis Romanus Pontifex, & neq; Christianus sed Ethnicus, vt nihil remittat, cur non punit eos, qui legem suam tam strennue contemnant, qui publice scortantur, qui impune adulterantur, & his quoq; peiora committunt? Sin vero Christianus est, quid speramus? cur legē dei sui non vindicat? Et vt vno verbo dicam, cur tam iniquus est ihs, qui in alteram legem peccant profecto suam? cur ad eos

A iij

conniuer, qui ad vtramq; & dei & suam impingunt, non sine
maximo Reipublice Christiane scandalo? Quod si hic mihi
probe respondebit quispiam, lubens cedam, sin vero nemo est,
qui mihi hoc fundamentum diluat, nihil erit, quod meab sen-
tentia dimoueat.

Postremo, si lex hominis legi dei optimi maximi compa-
randa est, quod nemo vnq; Christianus dixerit, Sed fac esse cō-
parandam, & Christus nos docet dispensare legem suam Matt.
12. Quo tandē legem hominis subleuabimus? Lucifer detrusus
est in abyssum, cum faceret se equalem deo, nos homines supra
deum locabimus: Dispeream pessime, si in cuiusuis iniuriam ista
dico, nā miseret me cæcitatē nostrę.

Plenus est liber sacrarū scripturarū dispēnationis ī casu necessi-
tatis, in periculo nedū anīę sed etiā corporis, quinimo in re tēpor-
ali, Nihil em̄ aliud docet nos Christus Mar. 3. cū Dauidis factū
laudat, quādo edebat panes propositionis, quos nō licebat pro-
phanos edere, nimirum ita suadente corporis necessitate ne fame
perirent. Nihil aliud cum permittit bouem & asinum extrahi
e lacu die Sabbathi, cum tamen Sabbathum alioqui sit sanctifi-
catum domino in tertio p̄cepto, in re tam admodum leuicula,
iactura scilicet bruti, vbi nullum agitur hominis vel vite vel
animę discrimen; profecto vt nos admoneret, quantum valeant
omnes leges, etiam diuine, in casu necessitatis atq; periculi.

Prætereo, hic quod Christus vbiq; traditiones nostras, nedū nō
approbat, sed etiam detestatur. Quare inquit transgredimini
mandatum dei propter traditiones vestras? Matt. 15. detestati sunt
& ante Christum plusq; sexcentis annis Prophetę. Quod vero
ad coniugem attinet, nihil est quod dubitemus, quando vtriusq;
par est ratio. Fateor quidem apud Iudeos fuisse Nazarenos qui
cēlibes viuebant, sed non nisi ad tempus, Ita quoq; apud Ethni-
cos deligebantur Vestales quę cogebantur vel caste viuere vel nō
viuere, Sed non nisi ad vigesimum etatis annum, nam postea
licebat nubere, O quanto prudentiores nobis homines, vtcūq;

increduli, quanto oculatiores, & nos adhuc dubitamus, tam
apertissimum errorem rejicere. Et vt ad constitutiones patrum re-
uertar, a tot seculis adprobatam consuetudinem nihil aliud
respondebo quam quod dominus Hieremie. Ambulauerunt
post Baalim quod didicerunt a patribus suis, & quod Dauid, In-
troibunt vsq; in progenies patrum, in eternum non videbunt lu-
men. Crede mihi Reuerendissime in Christo pater, si admonuit
vnq; Dauid dominus per Nathan prophetā, vel si superba tibi
hec visa fuerit comparatio, si vnq; admonuit Balaam per Asi-
nam, iam admonet te per Appellum.

Quamobrem cogita, vt semper illud ante oculos habeas,
Oportet magis obedire deo quam hominibus, Actuum. 5.
sequarisc; Gamalielis consiliū, Nam si hoc negotium (inquit
ipse) ex hominibus est, sua mole corruet, sin vero ex deo, nemo
hominum poterit dissoluere, quoniam verbum domini manet
in eternum. Que cum ita sint, Reuerendissime in Christo & prin-
ceps clementissime, ego homo Christianus conscientiam tuam
per Christum, per omnia sacra admoneo, vt primum inuocato
Christo, prudenter circumspectas, ne te homines parum Christia-
ni circumueniant, quibus Paulus nihil est, quibus Euangelio-
graphi non sunt satis, vt quicq; contra fidem, contra charitatem
publicam, contra communem sensum, contra preceptum do-
mini, contra deniq; verbum suum statuas. Nam verbum do-
mini est, Iohā. 12. quod iudicabit inter te & me in extremo iudi-
cio, non post multos hos dies. Vale in Christo Ihesu Reueren-
dissime in Christo pater & princeps clementissime.

Iohan. Apellus

IMPRESSVM VVITTEMBERGE;

1523.

In nomine domini Amen. Quia in hoc mundo
sunt multi qui se dicunt Christianos, sed
non habent in se verum Christianum. Quia
sunt multi qui se dicunt bonos, sed
non habent in se verum bonum. Quia
sunt multi qui se dicunt sanctos, sed
non habent in se verum sanctum. Quia
sunt multi qui se dicunt sapientes, sed
non habent in se verum sapientem. Quia
sunt multi qui se dicunt doctores, sed
non habent in se verum doctorem. Quia
sunt multi qui se dicunt reges, sed
non habent in se verum regem. Quia
sunt multi qui se dicunt principes, sed
non habent in se verum principem. Quia
sunt multi qui se dicunt milites, sed
non habent in se verum militem. Quia
sunt multi qui se dicunt mercatores, sed
non habent in se verum mercatorem. Quia
sunt multi qui se dicunt agricolae, sed
non habent in se verum agricolam. Quia
sunt multi qui se dicunt artifices, sed
non habent in se verum artificem. Quia
sunt multi qui se dicunt mercatores, sed
non habent in se verum mercatorem. Quia
sunt multi qui se dicunt reges, sed
non habent in se verum regem. Quia
sunt multi qui se dicunt principes, sed
non habent in se verum principem. Quia
sunt multi qui se dicunt milites, sed
non habent in se verum militem. Quia
sunt multi qui se dicunt mercatores, sed
non habent in se verum mercatorem. Quia
sunt multi qui se dicunt agricolae, sed
non habent in se verum agricolam. Quia
sunt multi qui se dicunt artifices, sed
non habent in se verum artificem.

Quia in hoc mundo sunt multi qui se dicunt
Christianos, sed non habent in se verum
Christianum. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt bonos, sed non habent in se
verum bonum. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt sanctos, sed non habent in se
verum sanctum. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt sapientes, sed non habent in se
verum sapientem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt doctores, sed non habent in se
verum doctorem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt reges, sed non habent in se
verum regem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt principes, sed non habent in se
verum principem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt milites, sed non habent in se
verum militem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt mercatores, sed non habent in se
verum mercatorem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt agricolae, sed non habent in se
verum agricolam. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt artifices, sed non habent in se
verum artificem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt mercatores, sed non habent in se
verum mercatorem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt reges, sed non habent in se
verum regem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt principes, sed non habent in se
verum principem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt milites, sed non habent in se
verum militem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt mercatores, sed non habent in se
verum mercatorem. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt agricolae, sed non habent in se
verum agricolam. Quia in hoc mundo sunt multi
qui se dicunt artifices, sed non habent in se
verum artificem.

Johann. Apollus

IMPRESSUM VITTEMBERGE

1555

coll. ylt.
28. 11. 07.
P. M. B.
H.
213 5742

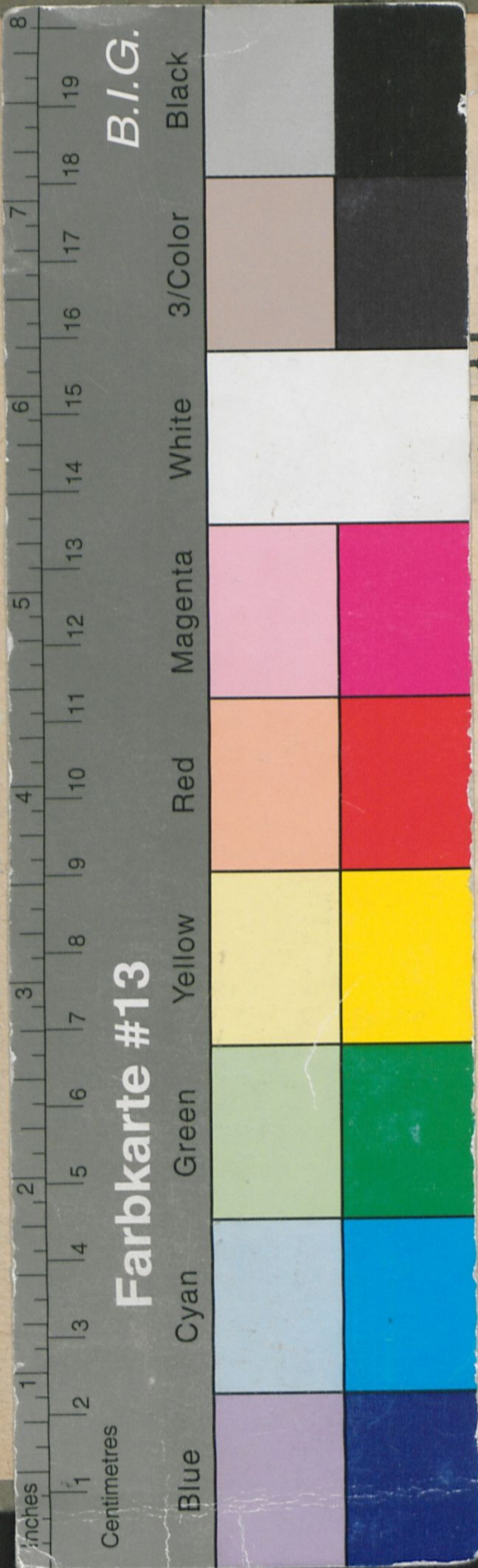
Ku 1829^a

X2207312

III 57

DEFENSIO IO
ANNIS APELLI AD EPS
COPVM HERBIPO,
LENSEMPRO SVO
CONIV
GIO.

